

Metsäalan koulutuksesta: Hyvällä koulutuksella on kysyntää

Tampereen ammattiopiston metsäalan koulutuspäällikkö Jari Rauhala on tyytyväinen mies. Nuorisoasteen kolmivuotiselle metsäkoneen kuljettajan opintosuunnalle hakeutui ennätysmäärä peruskoulun päättäneitä. Edes kaikkia ykkösvaihtoehtokseen Kurun oppilaitoksen merkanneita ei voitu ottaa sisään.

Elokuussa alkavalle kurssille otetaan 32 opiskelijaa kahteen luokkaan jaettuna.

- Meillä on jo pitkään opetettu kahdessa vuorossa. Ensimmäinen vuoro aloittaa aamukahdeksalta ja koneet hiljenevät vasta toisen vuoron lopetellessa iltakymmeneltä. Näin arvokkaille koneille tulee mukavasti käyttötunteja ja oppilaat pääsevät harjoittelemaan kylliksi, jotta puolen vuoden työssäoppimisjaksolla osaaminen olisi riittävän rutinoitunutta.

Näyttö vaaditaan

Jokainen opiskelija joutuu antamaan näytön osaamisestaan ennen kolmannen vuoden lopussa olevaa työjaksoa. Tällä testataan se, että harjoittelupaikkoja tarjoavat alueen urakoitsijat saavat sitä mitä haluavatkin. Työjaksolle lähdetään hieman porrastetusti, jolloin osaavimmat lähtevät ensiksi ja pientä lisätreeniä kaipaavat saavat entistä enemmän harjoitusaikaa koulun koneilla.

Aiemmin työssäoppimisjaksoa kokeiltiin jo toisen opiskeluvuoden aikana, mutta varsin pian huomattiin, että ensin on käytävä koulu kokonaisuudessaan läpi ja työharjoittelu seuraa vasta sen jälkeen.

- Vaikka nuorisoasteen opetuksessa on erittäin paljon muutakin kuin pelkkää koneopetusta, olemme panostaneet nimenomaan käytännön osaamiseen. Koulun 32 metsäkoneetta ovat kovassa käytössä. Jonkinlainen osoitus koulutuksemme tasosta on se, että työssäoppimispaikkoja on tarjolla enemmän, mitä pystymme pitämään verkostossamme, kertoo Jari Rauhala.

Kurun koululla on 40 opettajaa ja yksi ihminen on keskittynyt yhteydenpitoon työharjoittelua tarjoavien yritysten kanssa. Yhdessä pohtimalla ja palautetta keräämällä opetusta ja harjoittelua saadaan muokatuksi työelämän vaatimusten mukaiseksi. Yhteistyötä urakoitsijoiden ja koko elinkeinoelämän kanssa kehitetään jatkuvasti. Eikä sitä Jari Rauhalan mukaan voikaan tehdä liikaa. Ammatillinen neuvottelukunta kokoontuu pari kolme kertaa vuodessa ja tässä 12-jäsenisessä ryhmässä on edustaja kaikista metsään ja metsäteollisuuteen liittyvistä organisaatioryhmistä.

Kurun oppilaitos järjestää yhteistyösopimusten puitteissa metsäkoneenkuljettajakoulutusta Kurun lisäksi Ähtärissä, Kannuksessa ja Ruokolahdella. Tämän lisäksi on jo parikymmentä vuotta harjoitettu aikuisopetusta liikkuvalla kalustolla. Koulun henkilökunta kiertää Suomessa kuuden koneketjun voimalla järjestämässä yhdeksän kuukauden mittaisia metsäkoneenkuljettajan kursseja aikuisille.

- Meillä on erinomainen henkilökunta, joka kykenee itsenäiseen työskentelyyn kaikissa tilanteissa. Tiimimme on ymmärtänyt sen, kuinka metsäkoneen kuljettajia koulutetaan kustannustehokkaasti ja ammatillisesti mahdollisimman kattavasti, iloitsee Jari Rauhala.

Aikuiskoulutus ajan hermolla

Tulevaisuuden metsäkoneopetus painottuu Rauhalan arvion mukaan ehkä enemmän aikuiskoulutuksen puolelle. Vaikka nuorisoasteelle näyttäisi juuri nyt olevan mukavasti tulokkaita, ratkaisu uhkaavaan kuljettajapulaan ei löydy nuorisoasteen aloituspaikkoja lisäämällä. Peruskoulunsa päättävien nuorten määrä vähenee tulevaisuudessa ja tämä on otettava suunnittelussa huomioon.

Tulevaisuudessakin opetus lähtee perusasioista eli itse työn hallinnasta. Uusia opetusmenetelmiä kokeillaan koko ajan. Simulaattoreiden hinnat ovat tulleet mukavasti alas ja niiden käytöllä voidaan saada lisävarmuutta koneen käsittelyyn ennen oikean koneen ohjaamoon nousemista.

Energiapuun korjuu tulee myös olemaan yksi tulevaisuuden haasteista, johon oppilaitoksen on paneuduttava huolella. Suunnitteilla on esimerkiksi energiapuun autohakkurikoulutuksen aloittaminen. Kantojen ja puiden murskaaminen vaatii ammattitaitoa, eikä asian itse opettelu ole taloudellisestikaan järkevää.

Usein kuulee puhuttavan metsäkoneenkuljettajien opettajien vaihtelevasta ammattitaidosta. Jari Rauhalan mukaan Kurun opettajat ovat peruslähtökohdiltaan melkoisen kirjavaa sakkia. Kaikki ammatillaisia, peruskoulutukseltaan metsäkonekuskista insinööriin, joista moni on työn ohessa päteväitynyt opettajiksi.

- Ammattinsa osaavan metsäkonekuskin pätevytyminen opettajaksi ottaa työn ohessa tehtynä peräti kuusi vuotta, sillä nykyisten vaatimusten mukaan ennen opettajankoulutukseen hakeutumista on suoritettava alan AMK-tutkinto. Etenemisjärjestys kaipaisi remonttia, sillä eniten alalle tuleva kaipaisi opettajuuteen liittyviä taitoja, harmittelee koulutuspäällikkö Jari Rauhala nykyistä opettajankoulutusmallia. -Paljon sujuvampi menetelmä olisi sellainen, missä opiskeltaisiin ensin opettajaksi sille alalle, jonka jo osaa. Jos mielenkiintoa riittää, tämän päälle voisi opiskella lisää ja saavuttaa opettajan oikeudet laajempiin kokonaisuuksiin.

Kuvateksti:

Koulutuspäällikkö Jari Rauhala on ollut metsäkoneopetuksen ytimessä jo 25 vuotta. Ala kehittyy koko ajan ja koulutuksen on elettävä siinä mukana ilman viivettä.